

Laidiens: 30.04.1997., Nr. 108/109

Latvijas Republikas noteikumi Nr. 155

Rīgā (prot. nr.22 4.§) 1997.gada 22.aprīlī

Noteikumi par ūdens lietošanas atļaujām

Izdoti saskaņā ar likuma

"Par dabas resursu nodokli" 10.panta pirmo daļu

un likuma "Par zemes dzīlēm" 10.panta pirmo daļu

I. Noteikumos lietotie termini

Cilvēku ekvivalents (CE) - organisko vielu piesārņojuma daudzums notekūdeņos, kas ir ekvivalents vidējam viena cilvēka radītajam piesārņojumam diennaktī un kura viena vienība atbilst bioloģiski noārdošos vielu daudzumam, kas nosaka bioloģiskā skābekļa patēriņu (BSP) notekūdeņos.

Komunālie notekūdeņi - dažādu fizioloģisko, higiēnisko un sadzīves darbību rezultātā radušies notekūdeņi no dzīvojamām, sabiedriskām un darba telpām.

Lietus notekūdeņi - atmosfēras nokrišņu, drenāžas un laistīšanas notekūdeņu satece no apdzīvotu vietu un uzņēmumu teritorijām.

Limitējošā koncentrācija (LK) - piesārņojošo vielu robežkoncentrācija notekūdeņos, kas noteikta atsevišķa piesārņojuma daudzumam konkrētā notekūdeņu izplūdes vietā noteiktā laikposmā.

Limits - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pilnvarotu institūciju attiecīgām laikposmam noteikti un ūdens lietošanas atļaujas nosacījumos ietverti ūdens lietošanas kvantitatīvi un kvalitatīvi ierobežojumi, kas noteikti, pamatojoties uz ūdens lietotāja pieteikumu ūdens lietošanas atļaujas saņemšanai, ūdens resursu atjaunošanas un kvalitātes saglabāšanas spējām, kā arī izvērtējot ūdens lietotāja līdzšinējo attieksmi pret ūdens lietošanas atļaujā izvirzīto prasību ievērošanu.

Maksimāli pieļaujamā koncentrācija (MPK) - normatīvajos aktos noteiktā piesārņojošo vielu robežkoncentrācija notekūdeņos un dabas ūdeņos.

Notekūdeņi - ūdeņi, kas cilvēka darbības rezultātā mainījuši savas sākotnējās fizikālās, ķīmiskās vai bioloģiskās īpašības.

Piesārņojuma slodze - piesārņojuma daudzums, kas noteiktā laikposmā (dienā, gadā) ar notekūdeņiem tiek novadīts ūdenstilpē vai kanalizācijas sistēmas tīklos. Piesārņojuma slodze gadā (PSg) saskaņā ar šiem noteikumiem aprēķināma, izmantojot notekūdeņu daudzumu gadā un vidējo limitējošo koncentrāciju gadā.

Piesārņojums - visi fizikālie, ķīmiskie, bioloģiskie vai radioloģiskie faktori un vielas, kuru novadīšana ūdenstilpēs vai zemes dzīlēs ar notekūdeņiem izraisa ūdens kvalitātes izmaiņas.

Ūdens ieguves vieta - vieta ūdens apgādes sistēmā, no kuras tiek ņemti pazemes vai virszemes ūdenstilpju ūdeņi.

Ūdens lietošana - šo noteikumu izpratnē - darbība, kas rada ietekmi uz ūdens kvantitatīvajiem vai kvalitatīvajiem rādītājiem virszemes un pazemes ūdeņos, ja ir šādi nosacījumi:

- 1) notekūdeņu daudzums konkrētā izplūdes vietā pārsniedz 5 m^3 diennaktī;
- 2) pazemes ūdeņus iegūst vai izmanto dziļumā, kas pārsniedz 20 m, vai izlietotā ūdens daudzums pārsniedz 10 m^3 diennaktī;

- 3) tiek ietekmēts virszemes ūdenstilpes hidroloģiskais režīms vai virszemes ūdeņu patēriņš pārsniedz 20 m^3 diennaktī;
- 4) iepriekš minētie daudzumi netiek pārsniegti, bet Vides valsts ekspertīzes pārvalde vai reģionālās vides pārvaldes Ekspertīzes nodaļa savā atzinumā konstatē, ka ir iespējama būtiska ietekme uz vidi;
- 5) tiek veikti citi pasākumi, kas ietekmē ūdens kvantitatīvos vai kvalitatīvos rādītājus ūdenstilpē.

Ūdens lietošanas atļauja - dokuments, kas atļauj ūdens lietotājam lietot ūdeni un reglamentē ūdens lietošanas nosacījumus, apstākļus un noteikumus, kā arī nosaka limitus.

Ūdens lietošanas nosacījumi - prasību kopums, kas reglamentē ūdens lietotāja darbību, tiesības, pienākumus un atbildību.

Ūdens lietotājs - ikviena fiziska vai juridiska persona, kura saimnieciskajā darbībā lieto ūdeni.

Ūdens patēriņa norma - ūdens daudzums, kas nepieciešams produkcijas vienības ražošanai vai konkrētam patērētājam diennaktī, ja ūdeni izmanto racionāli un pielieto ūdeni taupošu tehnoloģiju.

II. Vispārīgie jautājumi

1. Šie noteikumi nosaka kārtību, kādā pieprasāma un izsniedzama ūdens lietošanas atļauja (turpmāk - atļauja), kā arī ūdens lietotāja un atļaujas izsniedzēja tiesības un pienākumus.
2. Atļauja apliecina attiecīgā ūdens lietotāja tiesības lietot ūdeni un nosaka ūdens lietošanas veidu, daudzumu, termiņus, kā arī ūdens lietotāja pienākumus ūdeņu aizsardzībā.
3. Atļauja reglamentē iekšējo un jūras ūdeņu lietošanu Latvijas Republikas teritorijā, tā ir obligāta un tās nosacījumi ir saistoši ikvienam ūdens lietotājam.
4. Atļaujas pieprasītājam, ūdens lietotājam un atļaujas izsniedzējam jāievēro Vides valsts ekspertīzes pārvaldes prasības, kas saistītas ar noteikumu izpildi, kā arī apbūves un teritoriālpārvaldes noteikumi.

III. Kārtība, kādā pieprasāma un izsniedzama atļauja

5. Atļaujas pieprasītājs reģionālajai vides pārvaldei iesniedz ar pagasta vai pilsētas pašvaldību saskaņotu aizpildītu pieteikumu ūdens lietošanas atļaujas saņemšanai (turpmāk - pieteikums) (1.pielikums), kas ir obligāts nosacījums atļaujas saņemšanai. Pieteikumā atbilstoši ūdens lietošanas veidam sniedzamas šādas ziņas un pievienojami attiecīgi dokumenti:

5.1. par ūdens saimniecības sistēmu, kurā ūdens tiek ņemts un tiek novadīts:

5.1.1. pamatojums nepieciešamajai ūdens ieguvei;

5.1.2. ūdens ieguves vietas, ūdens lietošanas veida un ūdens kvalitātes raksturojums (ja ūdeni iegūst no virszemes ūdeņiem, pieteikumam pievieno zivju aizsardzības ierīču pases kopiju);

5.1.3. īpatnējais ūdens patēriņš (m^3 uz vienu iedzīvotāju diennaktī un/vai m^3 uz vienu produkcijas vienību diennaktī);

5.1.4. ūdens ieguves avoti, daudzums un ūdens lietošanas veidi;

5.1.5. ūdens ieguves un lietošanas režīma raksturojums;

5.1.6. kompetentas atbilstības novērtēšanas institūcijas sniegts atzinums par ūdens atbilstību tā specifiskās lietošanas prasībām;

5.1.7. ūdensvada tehniskās pases kopija;

5.1.8. ūdens lietošanas balance;

5.1.9. notekūdeņu attīrīšanas iekārtu raksturojums;

5.1.10. notekūdeņu izcelsme un tehnoloģisko procesu raksturojums;

5.1.11. notekūdeņu daudzums un piesārņojums konkrētajā izplūdes vietā (m^3 diennaktī, m^3 gadā, piesārņojuma paredzamā vidējā koncentrācija gadā, paredzamā maksimāli pieļaujamā koncentrācija nelabvēlīgos ekspluatācijas apstākļos un kopējā piesārņojuma slodze gadā);

5.1.12. notekūdeņu novadišanas režīms un vieta;

5.1.13. informācija par ūdenstilpes kvalitāti, kurā tiek novadīti notekūdeņi, augšpus un lejpus notekūdeņu izplūdes (bioloģiskie un ķīmiskie kvalitātes rādītāji, saprobitātes indekss);

5.1.14. kanalizācijas sistēmas tehniskās pases kopija;

5.1.15. notekūdeņu attīrīšanas nosēdumu, notekūdeņu apstrādes tehnoloģisko procesu blakusproduktu un dūņu daudzums un sastāvs, kā arī to iespējamā izmantošana un/vai izvietošana;

5.1.16. veicamie pasākumi ārkārtējās situācijās un epidēmiju laikā;

5.1.17. ūdens ieguves un notekūdeņu novadišanas uzskaites datu raksturojums (kāda mēraparatūra datu ieguvē tiks izmantota, cik bieži tiks veikta uzskaitē, kādas analīzes un cik bieži tiks veiktas);

5.2. par ūdens saimniecības sistēmu, kurā tiek ņemts ūdens:

5.2.1. pamatojums nepieciešamajai ūdens ieguvei;

5.2.2. ūdens ieguves vietas, ūdens lietošanas veida un ūdens kvalitātes raksturojums (ja ūdeni iegūst no virszemes ūdeņiem, pieteikumam pievieno zivju aizsardzības ierīču pases kopiju);

5.2.3. īpatnējais ūdens patēriņš (m^3 uz vienu iedzīvotāju diennaktī un/vai m^3 uz vienu produkcijas vienību diennaktī);

5.2.4. ūdens ieguves avoti, daudzums un ūdens lietošanas veidi;

5.2.5. ūdens ieguves un lietošanas režīma raksturojums;

5.2.6. kompetentas atbilstības novērtēšanas institūcijas sniegts atzinums par ūdens atbilstību tā specifiskās lietošanas prasībām;

5.2.7. ūdensvada tehniskās pases kopija;

5.2.8. ūdens lietošanas balance;

5.2.9. ūdens ieguves uzskaites datu raksturojums (kāda mēraparatūra datu ieguvē tiks izmantota, cik bieži tiks veikta uzskaitē, kādas analīzes un cik bieži tiks veiktas);

5.3. par ūdens saimniecības sistēmu, kurā tiek novadīts ūdens:

5.3.1. ūdens lietošanas balance;

5.3.2. notekūdeņu attīrīšanas iekārtu raksturojums;

5.3.3. notekūdeņu izcelsme un tehnoloģisko procesu raksturojums;

5.3.4. notekūdeņu daudzums un piesārņojums konkrētajā izplūdes vietā (m^3 diennaktī, m^3 gadā, piesārņojuma paredzamā vidējā koncentrācija gadā, paredzamā maksimāli pieļaujamā koncentrācija nelabvēlīgos ekspluatācijas apstākļos un kopējā piesārņojuma slodze gadā);

5.3.5. notekūdeņu novadišanas režīms un vieta;

5.3.6. informācija par ūdenstilpes kvalitāti, kurā tiek novadīti notekūdeņi, augšpus un lejpus notekūdeņu izplūdes (bioloģiskie un ķīmiskie kvalitātes rādītāji, saprobitātes indekss);

5.3.7. kanalizācijas sistēmas tehniskās pases kopija;

5.3.8. notekūdeņu attīrīšanas nosēdumu, notekūdeņu apstrādes tehnoloģisko procesu blakusproduktu un dūņu daudzums un sastāvs, kā arī to iespējamā izmantošana un/vai izvietošana;

5.3.9. veicamie pasākumi ārkārtējās situācijās un epidēmiju laikā;

5.3.10. notekūdeņu novadišanas uzskaites datu raksturojums (kāda mēraparatūra datu ieguvē tiks izmantota, cik bieži tiks veikta uzskaitē, kādas analīzes un cik bieži tiks veiktas).

6. Ūdensvada tehnisko pasi un kanalizācijas sistēmas tehnisko pasi sagatavo saskaņā ar normatīviem dokumentiem un apstiprina reģionālajā vides pārvaldē. Ja minēto tehnisko pasu nav, pieteikumā sniedz ūdens attīrīšanas un dezinfekcijas vai notekūdeņu attīrīšanas iekārtu un kanalizācijas tīklu raksturojumu.

7. Ja ūdensapgādei izmanto centralizēto ūdensvadu sistēmu, dokumenti atļaujas saņemšanai iesniedzami atbilstoši šo noteikumu 5.3.apakšpunktam (tikai par notekūdeņu novadīšanu). Ja notekūdeņus novada centralizētajā kanalizācijas sistēmā, dokumenti atļaujas saņemšanai iesniedzami atbilstoši šo noteikumu 5.2.apakšpunktam (tikai par ūdensapgādes sistēmu). Abos minētajos gadījumos dokumentiem pievieno attiecīgās centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas apsaimniekotāju apliecinājumu, ka viņi piekrīt pieslēgumam.

8. Pieteikums iesniedzams ne vēlāk kā četras nedēļas pirms kārtējās atļaujas derīguma termiņa beigām, un tam jābūt saskaņotam ar attiecīgā pagasta vai pilsētas pašvaldību.

9. Vienlaikus ar pieteikumu ūdens lietotājs reģionālajā vides pārvaldē iesniedz ražošanas tehnoloģisko procesu rezultātā radītā piesārņojuma samazināšanas, kā arī notekūdeņu attīrīšanas iekārtu efektivitātes un kontroles sistēmas uzlabošanas perspektīvo plānu (turpmāk - perspektīvais plāns), kurā norāda konkrētus izpildes termiņus un veicamos pasākumus.

10. Perspektīvais plāns ir atļaujas neatņemama sastāvdaļa, un tā izpildi kontrolē reģionālā vides pārvalde. Ja perspektīvais plāns netiek pildīts, reģionālā vides pārvalde var samazināt atļaujā noteiktos kvantitatīvos limitus proporcionāli plānā paredzēto kvalitatīvo rādītāju neizpildītajai daļai.

11. Atļauju, pamatojoties uz ūdens lietotāja pieteikumu, izsniedz attiecīgā reģionālā vides pārvalde (2.pielikums), un to paraksta reģionālās vides pārvaldes direktors.

12. Katram ūdens lietotājam izsniedz atļauju (3.pielikums), piešķirot tai kārtas numuru, kurā norāda arī attiecīgās reģionālās vides pārvaldes kodu. Atļaujas pielikumos norāda izvirzītos nosacījumus konkrētam ūdens lietošanas veidam vai atsevišķam objektam.

13. Pašvaldība ir tiesīga pieprasīt anulēt atļauju vai pieprasīt izdarīt grozījumus tajā.

14. Reģionālā vides pārvalde četru nedēļu laikā pēc pieteikuma un attiecīgo dokumentu saņemšanas no ūdens lietotāja izsniedz atļauju vai izdara tajā grozījumus, vai divu nedēļu laikā paziņo par motivētu atteikumu izsniegt atļauju. Ja atļauja ūdens lietotājam tiek piešķirta pirmo reizi, lēmums par tās piešķiršanu vai atteikums piešķirt atļauju ūdens lietotājam jāpaziņo sešu nedēļu laikā no pieteikuma un attiecīgo dokumentu saņemšanas dienas.

15. Atļauju izsniedz trīs oriģināleksemplāros, no kuriem vienu izsniedz ūdens lietotājam, bet divus - reģionālajai vides pārvaldei.

16. Reģionālā vides pārvalde reģistrē izsniegtās un anulētās atļaujas, kā arī tās, kurās ir izdarīti grozījumi, un atteikumus piešķirt atļaujas.

17. Atļaujas derīguma termiņu nosaka reģionālā vides pārvalde, ņemot vērā atļaujā izvirzīto nosacījumu un perspektīvā plāna izpildi, bet tas nedrīkst būt ilgāks par pieciem gadiem. Ja mainās ūdens lietošanas tehnoloģija, ūdens lietotājs griežas attiecīgajā reģionālajā vides pārvaldē, un tās Ekspertīzes nodaļa izvērtē, vai esošā atļauja var tikt pagarināta vai nepieciešama jauna atļauja.

18. Ja atļauja nepieciešama jaunbūvēta objekta īpašniekam, to izsniedz pirms attiecīgā objekta nodošanas ekspluatācijā. Ierīkojot jaunu urbumu, dziļāku par 20 m, nepieciešama Ģeoloģijas dienesta izdota urbuma pase. Ja ūdens nepieciešams objekta celtniecības laikā, reģionālā vides pārvalde izsniedz īstermiņa atļauju.

19. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs izveido un apstiprina ūdens lietošanas atļauju izskatīšanas padomi (turpmāk - padome), kurai ir padomdevēja tiesības.

20. Padomes darbu vada un lēmumus pieņem vides valsts ministrs. Padomei ir šādas funkcijas:

20.1. izskatīt un divu nedēļu laikā sniegt atzinumu par attiecīgās reģionālās vides pārvaldes sagatavotām atļaujām šādiem objektiem:

20.1.1. uzņēmumiem, kuru notekūdeņu izplūde pārsniedz 10000 CE;

20.1.2. ķīmiskās rūpniecības uzņēmumiem, ja ūdens patēriņš pārsniedz 1000 m³ diennaktī;

20.1.3. celulozes un papīra rūpniecības uzņēmumiem;

20.1.4. naftas ķīmijas rūpniecības uzņēmumiem;

20.1.5. naftas produktu un ķīmijas termināliem, ja iespējamais naftas produktu apgrozījums pārsniedz 1 milj. m³ gadā vai nefasēto ķīmijas produktu tvertnu tilpums pārsniedz 20 m³;

- 20.1.6. derīgo izrakteņu ieguves uzņēmumiem, ja paredzēta pazemes ūdeņu līmeņa pazemināšana;
- 20.1.7. dzelzs un tērauda rūpniecības uzņēmumiem;
- 20.1.8. krāsaino metālu rūpniecības uzņēmumiem;
- 20.1.9. pārtikas rūpniecības uzņēmumiem, ja gatavās produkcijas apjoms pārsniedz 50 t diennaktī;
- 20.1.10. ādu pārstrādes rūpniecības uzņēmumiem, ja ūdens patēriņš pārsniedz 1000 m³ diennaktī;
- 20.1.11. tekstilrūpniecības uzņēmumiem, ja ūdens patēriņš pārsniedz 1000 m³ diennaktī;
- 20.1.12. stikla rūpniecības uzņēmumiem;
- 20.1.13. metālvirsmu apstrādes uzņēmumiem, ja ūdens patēriņš pārsniedz 500 m³ diennaktī;
- 20.1.14. dabisko termālo ūdeņu izmantošanas uzņēmumiem;
- 20.2. izskatīt strīdus, ja vides aizsardzības institūciju kontroles dati nesakrīt ar ūdens lietotāja uzskaites datiem, un ja ar šo noteikumu 40.punktā minētās komisijas pieņemto lēmumu strīds netiek atrisināts, ieteikt vides valsts ministram jautājuma risinājumu;
- 20.3. izdarīt grozījumus atļaujā un tajā izvirzītajos nosacījumos, ņemot vērā ūdens lietotāja lūgumu, kā arī izskatīt strīdus par atļaujā izvirzītajiem nosacījumiem un ieteikt vides valsts ministram jautājuma risinājumu.

IV. Ūdens ieguve un lietošana

21. Reģionālā vides pārvalde katrai ūdens ieguves vietai izstrādā un apstiprina ūdens ieguves nosacījumus, kas tiek norādīti ūdens lietošanas atļaujas 1.pielikumā. Ūdens lietošanas atļaujas 1.pielikums ir atļaujas neatņemama sastāvdaļa, un tajā norāda:

- 21.1. objekta nosaukumu;
- 21.2. ūdens ieguves avota ģeogrāfiskās koordinātes, ūdenssaimniecisko kodu un teritoriālo kodu;
- 21.3. atļauto ūdens ieguves daudzumu (m³ diennaktī, m³ gadā);
- 21.4. nosacījumus par ūdens ieguves režīmu;
- 21.5. nosacījumus par ūdens ieguves datu uzskaites kārtību.

22. Ūdens ieguves nosacījumus izstrādā, ņemot vērā:

- 22.1. ūdens lietotāja pieteikumu;
- 22.2. ūdens ieguves avotu un tā nodrošinājumu ar ūdens resursiem;
- 22.3. ūdens lietošanas mērķus;
- 22.4. ūdens patēriņa normas;
- 22.5. esošās un perspektīvās tehnoloģijas;
- 22.6. iespēju attīrīt notekūdeņus.

V. Notekūdeņu novadišana

23. Reģionālā vides pārvalde katrai notekūdeņu izplūdei izstrādā un apstiprina notekūdeņu novadišanas nosacījumus, kas tiek norādīti ūdens lietošanas atļaujas 2.pielikumā. Ūdens lietošanas atļaujas 2.pielikums ir atļaujas neatņemama sastāvdaļa, un tajā norāda:

- 23.1. notekūdeņu novadišanas vietu, tās ģeogrāfiskās koordinātes, ūdenssaimniecisko kodu un teritoriālo kodu;
- 23.2. ūdeņu kvalitāti lejpus notekūdeņu izplūdes;
- 23.3. kopējo notekūdeņu daudzumu katrā izplūdes vietā;
- 23.4. notekūdeņu raksturojumu;